

«Si abandonem el català, la llengua acabarà morint»

Entrevista

Festival Posa-hi Tu l'Accent. Tortosa reivindicarà la riquesa dels dialectes del català amb nombroses activitats i espectacles del 23 al 25 d'octubre

ANTON MONNER
TORTOSA

Òscar Palau va nàixer a l'Espluga de Francolí el 1976. És periodista al diari *El Punt Avui* i col·labora en altres publicacions. És coautor del llibre «*La Catalunya emergida*» (Cossetània, 2024). Com a vocal del Casal de l'Espluga, el 2023 va coordinar el llibre «*Potser sí...*», un recull d'articles de Josep Vallverdú a la revista *El Francolí*, i després va impulsar i va ser el coordinador del Festival Posa-hi Tu l'Accent, al costat del professor de dialectologia de la URV Pere Navarro.

Per què s'ha muntat el festival a Tortosa?

Després d'organitzar el primer festival a l'Espluga de Francolí fa dos anys, sota el paraigua del Casal de l'Espluga i que va ser un èxit, vam decidir constituir una entitat sense ànim de lucre, l'Associació Posa-hi Tu l'Accent, amb l'objectiu de promoure les varietats dialectals de la llengua catalana. Vam fixar que el festival fos itinerant i tingués una periodicitat biennal decidint fer-ho a les Terres de l'Ebre, per les peculiaritats d'orgull del parlar tortosí i vam posar-nos en contacte amb el col·lectiu Dillums d'Arts al Forn de Tortosa, que es va mostrar entusiasmada, com també l'Ajuntament.

Quan se celebrarà?

Se celebrarà al Centre Cívic de Ferreries, entre el 23 i el 25 d'octubre.

Posa-hi Tu l'Accent, quin significat té?

Juga amb el doble significat de posar-hi l'accent, obert és clar, a la lletra À de català, i el fet que, dins la unitat de la llengua que simbolitza aquesta lletra, hi ha matisos i molts accents a l'hora de parlar, i cadascú hi ha de posar el seu.

Cal promocionar l'univers dialectal català?

Sí. El català, com totes les llengües, necessita un estàndard fort que li doni consistència, i el te-

Òscar Palau explicant la iniciativa. FOTO: JOSEP MARIA MONTANER

nim gràcies a l'obra magna de Pompeu Fabra. Hi ha qui pensarà que hauria de ser encara més fort -mai ho serà prou en una llengua minoritzada com la nostra-, o discutirà si l'estàndard actual és adequat o s'hauria de repensar. Però creiem que promoure la varietat dialectal complementa l'estàndard, com ja fa l'Institut d'Estudis Catalans amb el nou diccionari que està elaborant. La llengua és tot, i nosaltres diem que massa sovint en el passat hi ha hagut un cert acomplexament de molts parlants que no utilitzen formes properes a l'estàndard. I això s'ha d'acabar, perquè el parlar de cadascú també dona identitat a la seva comarca, el seu poble, a la mateixa persona i motiu d'orgull reivindicant-lo.

El tortosí, per què té tanta importància com a eix central del català?

El tortosí és un subdialecte clau perquè es podria considerar la ròtula de la llengua, ja que es parla tant a Catalunya com al sud de la Franja de Ponent i el nord del País Valencià. Per tant, dona continuïtat de manera natural a la llengua, més enllà de fronteres administratives amb què alguns la volen separar per motius polítics.

Quins temes es desenvoluparan al Festival Lingüístic de Tortosa?

Al juliol vam presentar un primer esquema del programa. El cos del festival estarà dividit en sis grans blocs de ponències i taules rodones, que volen ser un fòrum de reflexions i un aparador per mostrar iniciatives sobre la varietat dialectal, des de diverses aproximacions: el món acadèmic pròpiament, la d'administracions com d'entitats cíviques, el món de la ficció (aquest és

nou) i els mitjans de comunicació. La principal novetat és que hem convocat un concurs de cantautors en què puntuarà l'accent i lèxic propi de la contrada del participant i hi haurà un debat específic sobre la situació de la llengua a la Franja, amenaçada pel govern aragonès.

Què més hi podem veure?

A part, en la inauguració s'homenatjarà, com ja es va fer a l'Espluga, el reputadíssim lingüista mallorquí Joan Veny, que és la referència absoluta en aquest camp als Països Catalans. També hi haurà un espectacle d'una dragqueen de la Seu d'Urgell i un monòleg sobre Pompeu Fabra, i l'acte de cloenda, pensat perquè sigui interactiu i enganxi un públic jove, conduït pel creador de continguts Cabrafotuda.

Què hem de fer per no deixar decaure el català?

Escriure'l i parlar-lo sempre i amb qualsevol interlocutor als Països Catalans. I mirar de ser empàtics amb tothom que fa l'esforç d'entendre'ns i parlar-lo. És així de senzill. És a les nostres mans, més enllà de totes les lleis i iniciatives. Només fent això un terç, l'ús social pujaria uns 10 punts.

Com podríem arribar a conscienciar la gent perquè sempre usin a Catalunya la seva llengua pròpia?

El futur és a les nostres mans. Si nosaltres abandonem el català, la llengua acabarà morint. Si a un nouvingut te li dirigeixes en castellà, a banda que estàs condemnant la llengua pròpia estàs dificultant la seva integració al país i a la cultura que l'acull, i l'estaràs tractant com un foraster per sempre més: «amb els meus parlo en català, però amb tu, com que ets de fora, en castellà». És el pitjor que podem fer. Des de l'associació estem convençuts que potenciar el dialecte i parlar propi de cada zona ens apropa a l'interlocutor, perquè és més autèntic i crea elements d'empatia que l'estimulen a aprendre la llengua i fer-la servir.